

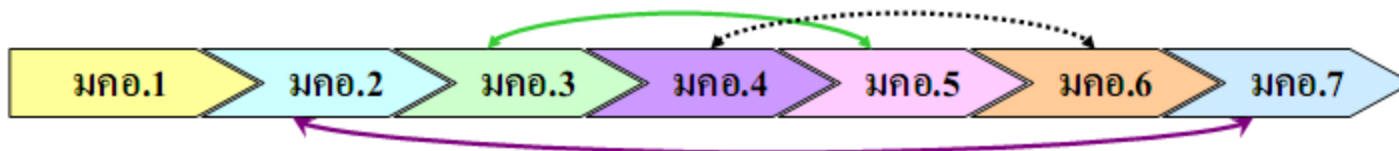
การดำเนินการตามกรอบ TQF

ผศ.ดร. เขาวรีย์ อรรถลั้งรอง

หลักการสำคัญของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1. สอดคล้องกับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 มาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษา
2. มุ่งเน้นที่มาตรฐานผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes)
3. ประมวลกฎหมายเกณฑ์และประกาศต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการไว้แล้ว เข้าด้วยกัน และเชื่อมโยงเป็นเรื่องเดียวกัน
4. มุ่งให้คุณวุฒิหรือปริญญาของสถาบันการศึกษาใด ๆ ของประเทศไทย เป็นที่ยอมรับ และเทียบเคียงได้กับสถาบันอุดมศึกษาที่ดีทั้งในและต่างประเทศ

การปฏิบัติตามแบบ มคอ.1-7

ผู้ดำเนินการ

สกอ.ร่วมกับ คณาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ในสาขา ผู้ใช้บัณฑิต และผู้แทน องค์กร วิชาชีพ (ถ้ามี)	-คณะกรรมการ พัฒนาหลักสูตร -อาจารย์ผู้รับผิดชอบ หลักสูตร -จัดทำก่อนขอ อนุมัติต่อสภา สถาบันอุดมศึกษา -เป็น มคอ. เพียง ฉบับเดียวที่ส่ง สกอ.	-อาจารย์ ผู้สอน -จัดทำก่อน เปิดสอน	-อาจารย์ ผู้ดูแลการฝึก งาน/สหกิจ ศึกษา -จัดทำก่อน เปิดสอน	-อาจารย์ ผู้สอน -จัดทำเมื่อ สอบเสร็จ สิ้นในแต่ ละภาค	-อาจารย์ ผู้ดูแลการ ฝึกงาน/ สหกิจศึกษา -จัดทำเมื่อ เสร็จสิ้น การฝึกภาค สนาม	-อาจารย์ ผู้รับผิดชอบ หลักสูตร -จัดทำเมื่อ สิ้นปีการศึกษา /สิ้นภาค การศึกษา
---	---	---	--	---	--	---

ประโยชน์ของการจัดทำ มคอ. 3 และ มคอ. 4

1. มีการเตรียมการ การวางแผน สำหรับการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ทั้งก่อนการเปิดใช้หลักสูตรและก่อนเปิดภาคการศึกษาทุกครั้ง
2. มีการนำผลการเรียนรู้ที่รายวิชารับผิดชอบ ซึ่งกำหนดไว้ในแผนที่ความ รับผิดชอบใน มคอ. 2 มาระบุในมคอ. 3 และ มคอ. 4 เพื่อกำหนดวิธีการ สอน วิธีการประเมินผล และวิธีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียน จะได้รับการพัฒนาตามผลการเรียนรู้ที่กำหนด
3. มีการบันทึกรายละเอียดของรายวิชาเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน ผู้เรียน สามารถศึกษาและเตรียมความพร้อมล่วงหน้าได้
4. ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงผู้สอน ผู้สอนใหม่จะมีข้อมูลเดิม
5. เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
6. เป็นตัวบ่งชี้สำหรับการประกันคุณภาพหลักสูตร ฯลฯ

ประโยชน์ของการจัดทำ มคอ. 5 และ มคอ. 6

1. มีการบันทึกรายงานผลการดำเนินงานของรายวิชาเป็นลายลักษณ์อักษร ทั้ง ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรคและผลการประเมินการสอน ฯลฯ
2. มีการเสนอแนะแนวทางแก้ไขเพื่อการพัฒนาในการสอนครั้งต่อไป
3. เป็นตัวบ่งชี้สำหรับการประกันคุณภาพหลักสูตร
4. ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงผู้สอน ผู้สอนใหม่จะมีข้อมูลเดิม
5. เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
6. อ. ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์เพื่อจัดทำ มคอ.7 ฯลฯ

ประโยชน์ของการจัดทำ มคอ. 7

1. กรรมการบริหารหลักสูตร ภาควิชา คณะวิชา สามารถทบทวน วิเคราะห์ผล การดำเนินงานของหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นระบบ
2. มีการรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ เช่น ข้อมูลทางสถิติต่าง ๆ ข้อมูลของ นศ. แต่ละรุ่นซึ่งจะมีข้อมูลครบทุกชั้นปี ฯลฯ
3. คณาจารย์มีส่วนร่วมในการวางแผน ทบทวนและติดตามการดำเนินงานของ หลักสูตร
4. เป็นแนวทางเพื่อการพัฒนาการดำเนินงานของหลักสูตร/การปรับปรุงหลักสูตร
5. เป็นตัวบ่งชี้สำหรับการประกันคุณภาพหลักสูตร ฯลฯ

แนวปฏิบัติในการเปลี่ยนแปลง
อาจารย์ประจำหลักสูตร
และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

แนวปฏิบัติ

1. กรณีหลักสูตรที่ สกอ.ได้รับทราบการให้ความเห็นชอบหลักสูตรแล้ว
ใช้แบบ สมอ.08
2. กรณีหลักสูตรได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยแล้ว และอยู่ใน
ระหว่างเสนอ/รอเสนอ สกอ. **ไม่ต้องใช้แบบ สมอ.08**
3. กรณีอาจารย์ลาศึกษาต่อต้องดำเนินการขอเปลี่ยนแปลง

แนวปฏิบัติ (ต่อ)

4. กำหนดวันเริ่มการขอเปลี่ยนแปลงอาจารย์ประจำหลักสูตร ให้ยึดวันที่ตามบันทึกข้อความที่ออกจาคณะวิชา โดยไม่มีผลย้อนหลัง ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสองสัปดาห์นับจากวันเปิดภาคเรียนในแต่ละภาคการศึกษา
5. รายชื่อ ข้อมูล และผลงานวิชาการอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่ขอเปลี่ยนแปลง ให้ใช้รูปแบบตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

แนวปฏิบัติ (ต่อ)

6. การขอเปลี่ยนแปลงอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ให้ดำเนินการเมื่ออาจารย์ผู้นั้นไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ (เกษียณอายุราชการ ลาออก ลาศึกษาต่อ อบรมต่างประเทศระยะยาว ย้ายที่ทำงาน หรือเสียชีวิต) โดยให้ดำเนินการล่วงหน้าหรือโดยเร็วที่สุด
7. ให้คณะวิชาตรวจสอบระยะเวลาสัญญาจ้างของอาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร โดยเฉพาะในช่วงเดือนสิงหาคม – กันยายน ซึ่งเป็นช่วงรอยต่อการทำสัญญาจ้าง ซึ่งควรตรวจสอบโดยละเอียด

กรณีหลักสูตรที่มีแขนงวิชา/กลุ่มวิชา (วิชาเอก 30
หน่วยกิต) ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรแขนงวิชา/
กลุ่มวิชาละ 3 คน

ข้อควรปฏิบัติตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน
ของหลักสูตร

(1) อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ 80 มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร

- ควรมีการประชุมอย่างน้อยปีการศึกษาละ 2-3 ครั้ง ตัวอย่างเช่น
 1. วางแผนฯ ก่อนเปิดภาคการศึกษาต้น
 2. ติดตามฯ เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาต้น
 3. ทบทวนฯ เมื่อสิ้นสุดปีการศึกษาและนำผลจากการติดตามและทบทวนการดำเนินงานหลักสูตรมาวิเคราะห์เพื่อใช้ในการวางแผนฯ สำหรับปีการศึกษาถัดไป

- ควรกำหนดแผนการดำเนินงานหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

(2) มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.2 ที่สอดคล้องกับกรอบ
มาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หรือมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (ถ้ามี)

มคอ. 2 ควรเป็นไปตาม มคอ. 1 ของสาขาวิชานั้น ๆ

(3) มีรายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.3 และ มคอ.4 อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา

1. ต้องนำผลการเรียนรู้ทั้ง 5 หรือ 6 ด้าน ตามที่กำหนดในแผนที่กระจายความรับผิดชอบในมคอ. 2 มาถ่ายทอดเป็นผลการเรียนรู้ที่ต้องพัฒนาที่ระบุใน มคอ. 3
2. ควรมีการตรวจสอบการจัดทำ มคอ.3 โดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตร หรือภาควิชา หรือคณะวิชา
3. จัดทำ มคอ.3 และ มคอ.4 ก่อนเปิดภาคการศึกษา (ดำเนินการตามที่กำหนดในปฏิทิน TQF)

(4) จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.5 และ มคอ.6 ภายใน 30 วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา

- การทำ มคอ. 5 ในกรณีวิชาที่มีผู้เรียนมาจากหลายหลักสูตร ต้องรายงานแยกตามนักศึกษาของแต่ละหลักสูตร โดยเฉพาะในส่วนการกระจายเกรด ผลการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ฯ ปัญหาและอุปสรรค ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ เพื่อให้หลักสูตรต้นสังกัดของนักศึกษา สามารถนำไปรายงานใน มคอ.7 ได้
- โปรแกรม TQF สามารถทำ มคอ. 5 ฉบับเดียว แต่รายงานแยกตามนักศึกษาของแต่ละหลักสูตรได้
- ดำเนินการตามที่กำหนดในปฏิทิน TQF

(5) จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.7 ภายใน 60 วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา

- การทำ มคอ. 7 ต้องมีรายงานข้อมูลของนักศึกษาที่มีอยู่ทุกชั้นปีให้ครบถ้วน
- ให้รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรของภาคการศึกษาต้น และปลาย สำหรับภาคการศึกษาฤดูร้อนให้รายงานใน มคอ.7 ของปีการศึกษาถัดไป
- ดำเนินการตามที่กำหนดในปฏิทิน TQF

(6) มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่กำหนดใน มคอ.3 และมคอ.4 (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา

ในรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3-4) กำหนดไว้ในหมวด 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา ข้อ 4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา เพื่อให้อธิบายกระบวนการที่ใช้ในการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ของรายวิชา เช่น ทวนสอบจากคะแนนข้อสอบ หรืองานที่มอบหมาย กระบวนการอาจจะต่างกันไปสำหรับรายวิชาที่แตกต่างกัน หรือสำหรับมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้าน

การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ฯ อย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา **ที่ไม่ซ้ำกับรายวิชาเดิม** เมื่อครบ 4 ปีตามหลักสูตรปริญญาตรี ก็จะมีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ฯ ครบทุกรายวิชา

แนวทางการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาระดับรายวิชา

มีหลายแนวทาง เช่น

- (1) มีการตั้งคณะกรรมการ โดยอาจมีผู้ทรงคุณวุฒิฯ ภายนอกร่วมเป็นกรรมการ และทวนสอบฯ เน้นความรับผิดชอบหลักในแต่ละด้าน
- (2) การสอบปากเปล่า การประเมินโครงการ การประเมินพฤติกรรมโดยคณะกรรมการ
- (3) มีการประชุมพิจารณาข้อสอบโดยคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้น / โดยคณาจารย์ผู้ร่วมสอน/หรือโดยที่ประชุมภาควิชา/สาขาวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับรายวิชาที่มีผู้สอนมากกว่า 1 ท่าน ซึ่งจะร่วมกันพิจารณาความถูกต้องและความชัดเจนของข้อสอบ ความเหมาะสมของปริมาณข้อสอบและเวลาสอบ

ตลอดจนความครอบคลุมผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

(4) มีการนำเกรด/คะแนน ของนักศึกษาเข้าพิจารณาในที่ประชุมภาควิชา/
กรรมการประจำคณะ/กรรมการที่เกี่ยวข้อง

(5) มีการประกาศคะแนนสอบกลางภาคและคะแนนเก็บเพื่อให้นักศึกษาทราบ
และตรวจสอบความถูกต้อง

(6) นักศึกษามีสิทธิ์ในการขอทวนสอบผลสัมฤทธิ์ โดยขอดูคะแนนตามระเบียบ
ที่คณะวิชากำหนด

(7) ทวนสอบจากความคิดเห็นของผู้สอนในรายวิชาที่สูงขึ้นไป ว่านักศึกษาที่
ผ่านรายวิชาพื้นฐานหรือวิชาบังคับก่อนนั้น มีความรู้ความสามารถระดับใด

(8) สำหรับสาขาวิชาที่มีองค์กรวิชาชีพ หรือมีข้อกำหนดเฉพาะ อาจมีวิธีอื่น ๆ
ในการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของรายวิชา

(9) การประเมินการเรียนการสอนโดยนักศึกษา และการประเมินตนเองของ
นักศึกษา

ทั้งนี้ แนวทางที่เหมาะสมจะขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของแต่ละคณะ
วิชา/ภาควิชา/สาขาวิชา ซึ่งอาจรวมถึงข้อกำหนดขององค์กร
วิชาชีพที่เกี่ยวข้องด้วย

(7) มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่ รายงานใน มคอ.7 ปีที่แล้ว

นำผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.7 ปีที่แล้ว ตลอดจน ข้อเสนอแนะจากกรรมการประเมินหลักสูตร และข้อมูลป้อนกลับจาก แหล่งต่าง ๆ มาวิเคราะห์ และพัฒนาการดำเนินงานของหลักสูตร

(8) อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน

1. ควรกำหนดกิจกรรมการปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของคณะวิชา
2. ควรกำหนดหัวข้อหรือประเด็นสำคัญที่ต้องบรรจุไว้ในการปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ เช่น รายละเอียดของหลักสูตร ภารกิจของอาจารย์ประจำหลักสูตร หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา รายละเอียดการจัดการเรียนการสอน การขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ เป็นต้น

(9) อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือ วิชาชีพ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

- ควรกำหนดในแผนการดำเนินงานหลักสูตร/ภาควิชา เพื่อการเตรียมการ การจัดสรรภาระงาน การจัดสรรงบประมาณ ฯลฯ
- สามารถนำความรู้จากการพัฒนาดังกล่าว เพื่อใช้ในการสอน งานวิจัย และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

(10) จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี

- ควรกำหนดในแผนการดำเนินงานหลักสูตร/ภาควิชา เพื่อการเตรียมการการจัดสรรภาระงาน การจัดสรรงบประมาณ ฯลฯ
- สามารถนำความรู้จากการพัฒนาดังกล่าว เพื่อใช้ในการพัฒนางานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

(10) จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี

- ควรกำหนดในแผนการดำเนินงานหลักสูตร/ภาควิชา เพื่อการเตรียมการการจัดสรรภาระงาน การจัดสรรงบประมาณ ฯลฯ
- สามารถนำความรู้จากการพัฒนาดังกล่าว เพื่อใช้ในการพัฒนางานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

(11)ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อ
คุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0

- ควรจัดให้มีทำเนียบรุ่นของนักศึกษาและศิษย์เก่า
- ควรสนับสนุนกิจกรรมของศิษย์เก่าและให้ศิษย์เก่าร่วมมือบทบาทสำคัญใน
การพัฒนาหลักสูตร ภาควิชา คณะวิชาและมหาวิทยาลัย

(12) ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0

- ควรรวบรวมข้อมูลของผู้ใช้บัณฑิตและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างหลักสูตร ภาควิชา คณะวิชาและผู้ใช้บัณฑิต
- ควรสนับสนุนให้ผู้ใช้บัณฑิตร่วมมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร โดยการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพบัณฑิต และความคิดเห็นต่อหลักสูตร ตลอดจนความต้องการบัณฑิตซึ่งเป็นผลผลิตของหลักสูตร

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกรรมการ
ประเมินหลักสูตร

พิจารณาตามความเหมาะสม และนำไปรายงานใน มคอ.7
เพื่อนำไปวางแผนปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

การเตรียมความพร้อมสำหรับการประกันคุณภาพภายใน
ระดับหลักสูตร
ปีการศึกษา 2557

ตัวบ่งชี้ในการประเมิน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้มาตรฐานและตัวบ่งชี้พัฒนา

ตัวบ่งชี้มาตรฐาน 1 ตัวบ่งชี้ มี 12 ข้อ ต้องผ่านทุกข้อ
(ระดับปริญญาตรี กำหนดไว้ 5 ข้อ ระดับบัณฑิตศึกษากำหนด 12 ข้อ)
หากไม่ผ่านเกณฑ์ฯ ข้อใดข้อหนึ่ง ถือว่าหลักสูตรไม่ได้มาตรฐาน (คะแนน 0)

รายละเอียดของตัวบ่งชี้มาตรฐานและตัวบ่งชี้พัฒนาดังเอกสารฉบับร่างตามที่คณาจารย์
ได้รับในการบรรยายโดย ศ.นพ.วุฒิชัย ธนาพงศธร

แนวทางการเผยแพร่หลักสูตร

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะเผยแพร่หลักสูตรที่มี
คุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
แห่งชาติ เมื่อ

1. เป็นหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยก่อนเปิดสอน
และได้แจ้งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบ
ภายใน 30 วันนับแต่สภามหาวิทยาลัยอนุมัติหลักสูตร
2. มหาวิทยาลัยได้เปิดสอนไปแล้วอย่างน้อยครึ่งระยะเวลาของ
หลักสูตร

แนวทางการเผยแพร่หลักสูตร (ต่อ)

3. มีผลการประเมินคุณภาพภายใน ตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้ใน รายละเอียดของหลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับการประกันคุณภาพ ภายในระดับดีขึ้นไปต่อเนื่องกัน 2 ปี นับตั้งแต่เปิดสอน

(กรณีหลักสูตรใดมีครึ่งระยะเวลาของหลักสูตร 1 ปี หรือน้อยกว่าให้พิจารณาผลการประเมินคุณภาพภายในของปีแรกที่เปิดสอนด้วยหลักเกณฑ์เดียวกัน)

แนวทางการเผยแพร่หลักสูตร (ต่อ)

4. หลักสูตรใดที่ไม่ได้รับการเผยแพร่ ให้ดำเนินการปรับปรุงตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาจะกำหนดจากผลการประเมิน
5. กรณีหลักสูตรใดได้รับการเผยแพร่แล้ว มหาวิทยาลัยจะต้องกำกับดูแลให้มีการรักษาคุณภาพให้มีมาตรฐานอยู่เสมอ โดยผลการประเมินคุณภาพภายในต้องมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีขึ้นไป